

Türkiye’de Su Kıtlığı

Mehmet Yıldız

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

Suyun Önemi

- ◇ SU NEDİR

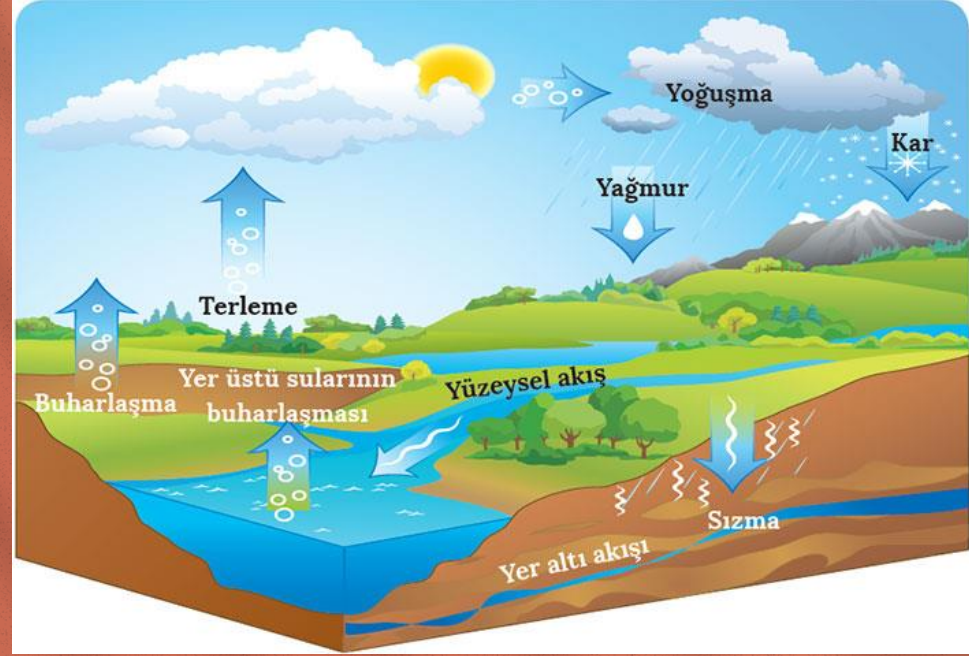
- ◇ Dünya üzerinde bolca bulunan, iki oksijen ve bir hidrojen atomundan oluşan, oda sıcaklığında sıvı halinde bulunup tatsız ve kokusuz olan, tüm canlı ve metabolizmalarda hayati önem taşıyan bir moleküldür.

- ◇ İNSAN VÜCUDUNDA ÖNEMİ

- ◇ Yiyecek olmadan birkaç haftaya kadar yaşayabiliriz, ancak su olmadan sadece birkaç gün yaşayabiliriz. Vücuttaki her sistem, hücrelerden ve dokulardan, hayati organlara, suyun işleyişini gerektirir.
- ◇

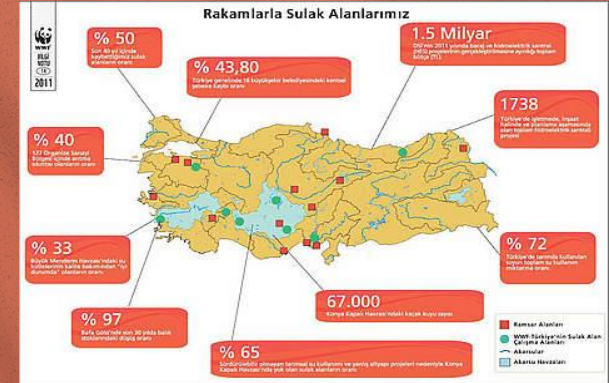
Su Döngüsü

Su döngüsü yahut **hidrolojik döngü**, suyun Dünya yüzeyinin üstünde ve altında sürekli hareketini tanımlar. Suyun okyanus ile denizlerden atmosfere, atmosferden yeryüzüne ve yeniden deniz-okyanuslara ulaşması şeklindeki genel turu, döngüyü oluşturur. Evrenin korunumu yasası gibi, yeryüzündeki su kaynaklarının artmaz veya eksilmezliğini ifade eden bir terimdir ve bir başlangıç veya sonu yoktur.

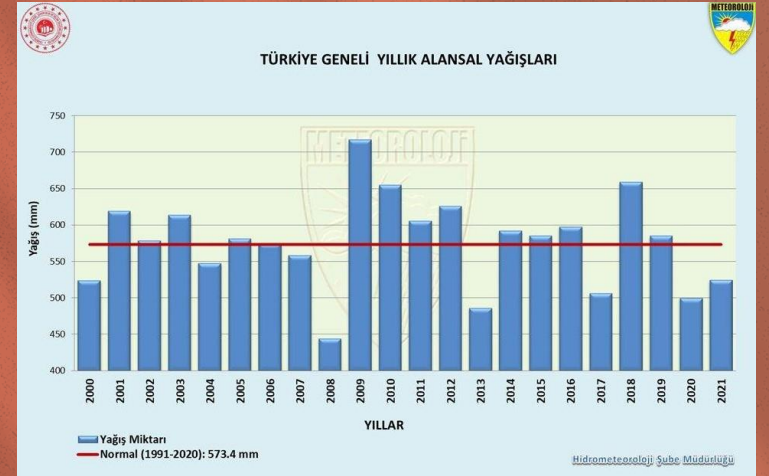
Türkiye Su Zengini Bir Ülke mi?

Türkiye kesinlikle su zenginini bir ülke değildir. Türkiye kişi başına kullanılabilir su miktarı göz önünde bulundurulduğunda, su stresi çeken bir ülke olarak kabul edilir. Projeksiyonlara göre, bugün 1.519 m³ olan kişi başına düşen su miktarının 2030 yılında 100 milyonluk nüfusla 1100 m³'e düşecek ve ülkemiz su fakiri bir ülke olacaktır.

Ne Kadar Fakirleştik?

Geçtiğimiz 50 yılda 3 Van Gölü büyüklüğünde 1,3 milyon hektar sulak alan kaybı yaşandı. Bugün tatlı su kaynaklarımızın %74'ü tarımda, %15'i evsel kullanımda ve %11'i de sanayide kullanılır. Diğer bir deyişle, su kıtlığı sadece yağışların az olmasına bağlı değildir. Genellikle karmaşık sosyal, ekonomik ve çevresel faktörlerle ilişkilendirilmelidir. Su kıtlığına karşı aradığımız çözüm de birçok paydaşın katılımı ve farklı ölçekte harekete geçmeye bağlıdır.

Neden Kuraklaşıyoruz?

- ◇ Su israfı
- ◇ Arıtma yetersizliği
- ◇ Nemli alan kontrolünün eksikliği
- ◇ Betonlaşma
- ◇ Zararlı gazlar ve atıklar
- ◇ Su havzalarının şehir planlamalarına dahil edilmemesi
- ◇ Bilinçsiz tarım ve toprak yönetimi

Kuraklığın Sonuçları

- ◇ Toprakta su ve rüzgar erozyonu
- ◇ Suyun kalitesine etkisi
- ◇ Bitki doğal yaşam alanlarına etkisi
- ◇ Hayvan doğal yaşam alanlarına etkisi
- ◇ İnsanlarda ekonomik, teknolojik ve sağlık açısından sorunlar
- ◇ Ekosistemlerin çöküşü

Su Kıtlığı Konusunda Türkiye'yi Gelecekte Neler Bekliyor?

- ◇ Hem İklim Değişikliği, hem sürdürülebilir olmayan tarım uygulamaları, hem de sürekli artan nüfusa bağlı olarak kullanılabilir su üzerine yoğun insan baskının bulunuyor olması, Türkiye'yi gelecekte gittikçe su fakiri bir ülke konumuna götürecek faktörlerin başında gelmektedir.
- ◇ Bununla birlikte, TÜİK tarafından oluşturulan bir nüfus projeksiyonuna göre, **Türkiye'nin nüfusu 2040 yılında 100 milyona ulaşması beklenmektedir!**^[6]
- ◇ Bu gibi olumsuz faktörler, başta doğa üzerinde olmak üzere, kişi başına yıllık kullanılabilir su miktarında azalma yaşanmasını kaçınılmaz hâle getirecektir.

Karapınar/KONYA

Kuraklığı Nasıl Yavaşlatırız?

- ◆ Su kaynaklarında sürdürülebilirlik için doğal çevre, yeşil alanlar ve ormanlık alanlar korunmalıdır.
- ◆ Boş arazilerde ağaçlandırma yapılmalı; doğal yeşil alanlar genişletilmelidir.
- ◆ Sulama ve endüstri sektörlerinde su tasarrufu için yenilikçi yöntemler ve cihazlar kullanılmalıdır.
- ◆ Su tüketimi yoğun olan sektörlerde kullanılan suyun tekrar kullanılması için geri dönüştürülebilir sistemler kullanılmalıdır.
- ◆ İnsanların alacağı bireysel tedbirler artırılmalı; bu konuda kamu spotları gibi duyuru araçları ile bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.
- ◆ Kuraklığın şiddetine göre su kaynakları yönetim planları ortaya çıkarılmalıdır.

Bilinçli ve Sürdürülebilir Tarım

Buğday	400mm
Yonca	1200mm
Ayçiçeği	500mm
Mısır	650mm
Şeker Pancarı	850mm

Karapınar'da ortalama yıllık yağış
değeri $\cong$ **160-180mm**

BEYŞEHİR GÖLÜ

KAYNAKÇA

- ◇ Kuraklık Analizi - Meteoroloji Genel Müdürlüğü". mgm.gov.tr. (4 Şubat 2012)
- ◇ Türkiye'de kuraklaşma hangi boyutlarda?". BBC News Türkçe. (17 Haziran 2021)
- ◇ Kurnaz, Levent (2014). "KURAKLIK VE TÜRKİYE". İstanbul Politikalar Merkezi. (22 Mart 2020)
- ◇ NASA: Türkiye son 900 yılın en kötüsünü yaşıyor". Milliyet. (3 Nisan 2021)
- ◇ Türkiye'de kuraklık: Haritalar tehlikenin boyutları hakkında ne gösteriyor?". BBC News Türkçe. (27 Temmuz 2021)
- ◇ TÜİK. Nüfus Projeksiyonları, 2018-2080. (21 Şubat 2018)
- ◇ TÜİK. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2020. (4 Şubat 2021)
- ◇ DSİ. Toprak Su Kaynakları. (1 Ocak 2021)
- ◇ A. A. Karadağ. Türkiye'deki Su Kaynakları Yönetimine İlişkin Sorunlar Ve Bazı Çözüm Önerileri. (2008)